

CANADESE GANZEN TELLEN IN DE SNEEUW, DE CIJFERS ZWART OP WIT. Resultaten van de wintertelling 2003:

De wintertelling van Canadese Ganzen, *Branta canadensis* in Vlaanderen en Brussel, beter bekend als de 'Honkertelling', was dit jaar aan haar achtste editie toe. De Canadese Gans is een Noord-Amerikaanse ganzensoort die in Europa werd geïntroduceerd. De Vlaamse populatie bestaat bijna uitsluitend uit halfwilde/verwilderde vogels, afstammelingen van gekweekte exemplaren. In het begin van de jaren negentig bleek dat de soort zich behoorlijk begon uit te breiden. Ook tijdens de winter werden regelmatig grotere concentraties waargenomen, o.a. in het Gentse en het Antwerpse. Om de aantalsevolutie van deze 'exoot' te volgen werden tijdens de winter 1995/1996 voor de eerste maal twee simultane tellingen van pleisterende Canadese Ganzen georganiseerd in Gent (Oost-Vlaanderen) en wijdere omgeving, in een gebied van ongeveer 500 km². Vanaf de volgende winters werd geteld in heel Vlaanderen (en Brussel) op één vaste datum. In deze bijdrage geven we de resultaten van de telling op 01.02.2003

Volledigheid van de telling

In het totaal namen er een 70-tal vrijwillige ornithologen aan deze telling deel. Waar we de voorgaande jaren aan ontsnapt waren, moest toch eens komen: slecht weer op de telling! Precies de namiddag van de telling dwarrelde er in het anders zo sneeuwarne Vlaanderen uitbundig sneeuwvlokken, wat de toegankelijkheid van de gebieden en de zichtbaarheid niet erg bevorderde. Toch werd er op veel plaatsen geteld, alhoewel dikwijls in moeilijke omstandigheden. Enkele tellers gingen liever niet op pad, wat verstaanbaar was. Een aantal gebieden werden dus niet bekeken. In regio Schelde-Leie werden op 8 februari (geen sneeuw meer en zacht weer) enkele van die gebieden geteld. Gezien het grote verschil in weersomstandigheden is het echter moeilijk om deze resultaten te combineren met die van 2 februari. De sneeuw heeft zeker het gedrag en de verspreiding van de ganzen beïnvloed. Op sommige traditionele plaatsen zat er niets, op andere dan grote concentraties.

Het is dus zeer moeilijk om in te schatten hoeveel ganzen er 'gemist' werden, alhoewel het hier zeker om een ondertelling gaat.

Totale aantallen

In het totaal werden 7055 ex. geteld, dit is iets minder dan vorig jaar, waar we aan 7400 ex. kwamen. Gezien het nu om een ondertelling gaat, kunnen we (met een ongerust hart) stellen dat de Canadese Gans in Vlaanderen toch nog steeds in grote aantallen aanwezig is en zeker nog toeneemt, een trend die sinds het begin van de simultane tellingen in 1996 overduidelijk is (zie figuur 1). Een stijging bepalen is echter moeilijk gezien de onvolledige telling en het feit dat we weinig informatie hebben over afschot van de soort. Tegen de volgende telling zullen we proberen een idee te hebben van deze aantallen via de administratie(s).

Korte bespreking per regio

In West-Vlaanderen werden de grootste aantallen gezien aan de

Put van St-Pieters bij Brugge (216 ex), aan de reien in de binnenstad (73ex) en aan de Van Haelewijnput te Beernem (180). In de gehele polderzone zaten enkele groepjes van 15-20 ex maar in grote gebieden was nauwelijks een Honker te zien. De Put van Sint-Pieters te Loppem bij Brugge, waar traditioneel grote concentraties te zien zijn in de winter, werd niet geteld.

In het Gentse waren opnieuw grote concentraties aanwezig. Hoge aantallen zaten er in Drongen-Afsnee met resp. 234 en 582 vogels in de weilanden en een groep van 1100 ex. op een akker. Ook in het Damvalleigebied te Destelbergen (325), aan het Nieuwdonk te Overmere-Berlare (258), en in de Kanaalzone (235) zaten grotere groepen. Een deel van de gebieden in de Kreken werden niet geteld, en in de getelde zat nauwelijks iets.

In het Leie- en Scheldegebied ten zuiden van Gent werd het merendeel van de zuidelijkste gebieden niet geteld. Behoorlijke aantallen waren er langs de Leie tussen

Latem en Astene met in het totaal 444 ex. Aan de zandwinningsputten te Nazareth (Callemeoie) en te Eke (Tweeling) werden resp. 110 (minimum) en 88 honkers waargenomen. In de Scheldevallei zelf tussen Gent en Semmerzake zat niets.

In de Dendervallei werden in de Wellemeersen bij Denderleeuw 53 ex gezien, en 2 ex aan het waterzuiveringsstation te Liedekerke. In de Markvallei zat niets.

In het Waasland zat er in het gebied Lokeren-Waasmunster enkel een groep van 281 ex. aan de Hamputten te Waasmunster. In het poldergebied Rupelmonder-Bazel-Kruike en de nabijgelegen Kleiputten van Tielrode werden in totaal 101 ex. gezien. In het Waaslandgebied van de Scheldelinkeroever (inclusief Blokkesdijk en Welen) werd alles geteld maar er zat hier slechts een groep van 176 ex (minimum) aan de Grote Geul te Kieldrecht. Aan de overkant van de Schelde werden aan de Kuifeend en Grote Kreek te Oorderen 156 vogels waargenomen.

In het gebied ten noorden en noordoosten van Antwerpen (Kalmthout-Rijkevorsel) werden grotere groepen gezien o.a. aan de Groenendries (Kalmthoutse Heide), 140 ex., te Meerle aan de Grote Markmeander (135 ex), aan de E3 put te Wuustwezel (185 ex), en aan kleiputten te St-Lenaarts (155 ex).

Ten zuiden van Antwerpen zaten er in de polders van Schelle en Niel resp. 87 en 192 ex., en op het Noordelijke Eiland 135 ex.

In het Brussels was de oogst zeer mager: in Meise en omliggende gebieden slechts 3 vogels, in de parken slechts een vlucht van 32 vogels te Ter Hulpen. In het Mechelse daarentegen, zaten behoorlijk wat grotere groepen Honkers: 444 ex. aan het Mechels Broek, 94 ex. aan Fort Breendonk (Willebroek) en 129 ex. aan de E19 zandwinningsput te Weerde 129 ex. Aan de zeilvijver te Willebroek zaten 59 ex.

In het Leuvense werden er overdag geen Canadese ganzen gezien (alle plassen dichtgevroren), maar 's avonds komen er wel een 150-200 ex slapen in het Provinciaal domein.

Dankwoord

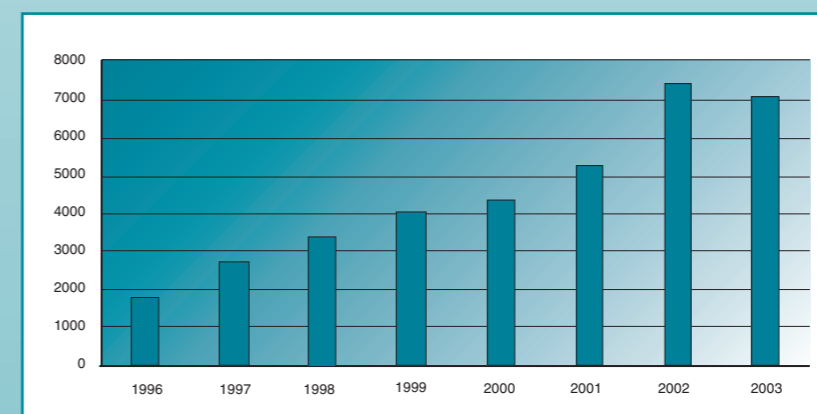
Door de hevige sneeuwval en de gladde wegen was de telling dit jaar extra moeilijk. Daarom een bijzonder woord van dank aan alle medewerkers die probeerden of er in slaagden om hun gebied te tellen! Een uitgebreid verslag van deze telling (met detailtabel en kaartjes) is in de maak!

De Honkertelling van 2004 gaat door op zaterdag 31 januari 2004. Hou alvast deze datum vrij!

ANNY ANSELIN

FOTO: CANADESE GANS, GLENN VERMEERSCH

Figuur 1: Totaal aantal Canadese ganzen in Vlaanderen tijdens de jaarlijkse simultaantellingen sinds 1996